

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Ranta, T. & Pekki, J. (2014) Lähtökohtamme on yhteinen varautumisen tahtotila. Turvallisuus & riskienhallinta 6, 36.

Teksti Tiina Ranta ja Jaakko Pekki

Laurean rehtori Jouni Koski: "Lähtökohtamme on yhteinen varautumisen tahtotila"

Häiriötön toiminta on oppilaitosten ja korkeakoulujen yhteinen asia. Sen voi rakentaa hyvän varautumisen pohjalle. Työpajamallin kautta löytää uusia ideoita varautumiseen, yhteistä tekemistä ja ymmärrystä, vakuuttaa Laurea-ammattikorkeakoulun rehtori Jouni Koski.

Kun korkeakoulun turvallisuusjohtaminen on suunnitelmallista, koko henkilöstö, mukaan lukien opiskelijat, saadaan paremmin mukaan arjen turvallisuustyöhön. Samalla tuottavuus ja tehokkuus paranevat.

Turvallisuusjohtaminen ja jatkuvuudenhallinta kulkevat käsi kädessä, eikä niitä voi erottaa toisistaan.

Elliot, Swartz ja **Herbane** korostavat kirjassaan *Business Continuity Management sitä*, miten jatkuvuudenhallinta ja varautuminen on keskitettävä tärkeimpien prosessien ja toiminnan varmistamiseen. Heidän mukaansa tavoite ei voi olla vain kasa paperia ja suunnitelma mappihyllyssä, vaan organisaation jatkuvuuden sekä sisäisen kyvykkyyden ja ymmärryksen varmistaminen.

Mitä tämä tarkoittaa oppilaitos- ja korkeakouluympäristössä ihan käytännössä?

Sitä, että opetus, oppiminen, tutkimustyö ja niihin liittyvät muut prosessit varmistetaan huolella etukäteen.

Opettaminen on prosessin ytimessä

Korkeakouluissa ja oppilaitoksissa pelkkä dokumentaatio harvoin mahdollistaa sen, että opetustilanteiden häiriöihin olisi pystytty varautumaan järkevästi.

Miten oppilaitokset varautuvat esimerkiksi siihen, jos opetusta ei pystyisi laisinkaan toteuttamaan omissa tiloissa? Entä jos sähköjakeluun tai tietoverkkoihin tulisi pitempiäaikainen häiriö? Miten varauduttaisiin, jos aiemmin tunnistamaton vaara uhkaisi tuhota kor-

keakoulun maineen tavalla, jota ei voitaisi hetkessä korjata?

Samalla on toki hyvä muistaa, että kilpailu eri oppilaitosten kesken parhaista opiskelijoista kiristyy. Parhaiten menestyvät ne oppilaitokset, jotka ymmärtävät häiriöttömän toiminnan merkityksen paitsi opetuksen, myös koko muun toiminnan kannalta.

Laurean rehtori **Jouni Koski** kertoo, että kyse on korkeakoulun johtamis-, suunnittelu-, päätöksenteko-, hallinto- ja toimintakulttuurista.

"Korkeakoulun on pystyttävä jatkamaan toimintaansa mahdollisimman pienin seurauksin, vaikka sen toiminta häiriintyisi tai maine olisi uhattuna", Koski korostaa.

Laureassa ylin johto mukana

Jouni Koski kertoo, että Laurea on kevään 2014 aikana panostanut turvalliseen opiskelu- ja työyhteisöön monella eri rintamalla. Jatkuvuudenhallintaa oppilaitos on lähtenyt kehittämään yhteistyössä johdon, henkilöstö- ja it-hallinnon, kampusten ja Laurean Turvallisuuspalveluiden kesken.

"Koemme tärkeäksi sen, että voimme turvata toimintamme jatkumisen ja arvonn tuottamisen kaikissa mahdollisissa olosuhteissa. Päämäärän eteen meidän on tunnistettava ja varmistettava avaintoimintomme kattavasti", rehtori Koski toteaa.

"Toimintaamme voi tulla pieniä tai isompia häiriöitä, kuten kaikille koulutusorganisaatioille. Selviämme häiriöistä sitä nopeammin ja pienemmin vaurioin, mitä paremmin olemme varautuneet."

▲ Laurean rehtorin Jouni Kosken mukaan työpajat toimivat varautumistyön ytimenä. "Lähtökohtamme oli Jaakko Pekin kehittämä neljän askeleen malli", Koski kiteyttää. Malli esiteltiin *Turvallisuus & Riskienhallinta* -lehdessä 5/2013.

Työpajat varautumistyön ytimenä

Jouni Koski kertoo, että Laureassa työtavaksi valikoitui ulkopuolisen osaajan johdolla toteutettavat varautumisen työpajat.

"Lähtökohtamme oli **Jaakko Pekin** kehittämä neljän askeleen malli (*Turvallisuus & Riskienhallinta* -lehti 5/2013) ja siihen kehitetty työpajakokonaisuus. Avainasemaan nostimme kokonaisvaltaisen valmiuden. Yhteinen tahtotilamme oli ja on tosiasiallinen kyky ja valmius toimia kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Emme halua tyytyä pelkkien jatkuvuus- ja toipumisuunnitelmien kirjoittamiseen."

Ensimmäinen työpaja toi läpinäkyvyyttä

Ensimmäinen työpaja aloitti uuden luvun Laurean turvallisuusjohtamisessa.

"Ryhdyimme alku- ja kypsyysmäärittelyn avulla tunnistamaan tärkeimmät jatkuvuudenhallinnan kehittämisen kohteemme", rehtori Koski kertoo.

"Ensimmäisessä työpajassa pureudimme siihen, missä olemme nyt ja mitä haluamme jatkossa kehittää. Näin jatkuvuudenhallinnan nykytila ja kehittämistarpeet tulivat läpikäydyiksi ja tunnistetuiksi. Pohdimme myös, mitä teemme, jotta pystyisimme varmistamaan onnistumisen kaikissa tilanteissa."

Toinen ja kolmas työpaja: syventävät kysymykset

Toisen työpajan tärkeä teema oli kokonaisvaltainen riskienhallinta. Syventävä kysymys oli, mikä voi-

si uhata korkeakoulumme menestystä.

"Pureuduimme tehtävään määrittelemällä ensin avaintoimintomme ja sen jälkeen niihin liittyvät uhat", Koski selvittää.

"Kolmas työpajamme alkoi kysymyksellä, millä toimenpiteillä takaamme menestyksemme. Siitä jatkoimme avaintoimintoihin kohdistuvien uhkien hallinta- ja varautumistoimenpiteisiin. Määrittelimme ja kuvasimme ne. Näin kokonaisuus laurealaisesta jatkuvuudenhallinnasta alkoi selvästi hahmottua."

Seuraavat työpajat: mitä sopimuksetkin kattavat

Jouni Koski kertoo, että seuraavissa työpajoissa ryhmä keskittyi aiempien toimintamallien edelleen kehittämiseen kriisi- ja häiriötilanteissa sekä tunnistamaan kaikki yhteistyötahot, joiden kanssa Laurea tulisi häiriötilanteissa toimimaan.

"Sisällytimme tarkasteluun myös tietyt sopimuksemme ja arvioin niiden kattavuudesta häiriö- ja kriisitilanteissa", Koski kertoo.

"Viimeisenä vaiheena suunnitelimme täytäntöönpanoon liittyvät toiminnot, jotta tästä kaikesta tulisi yhteisen korkeakoulumme yhteinen asia."

"Paperia tästä prosessista syntyi minimaalisesti, mutta tahtoa ja ymmärrystä senkin edestä!" ■

Artikkelin kirjoittaja Jaakko Pekki työskentelee projektipäällikkönä Kuntien jatkuvuudenhallintaprojektissa Suomen Kuntaliitossa. Tiina Ranta on Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuuspäällikkö.